

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE WEE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marnestein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Vannuaf is het adres van den Eindredacteur weder:
VAN BREESTRAAT 14, AMSTERDAM.

INHOUD: Uit de Schrift: Geloofsvolharding (1 Kon. 17:7). —
Kerkelijk Leven: Synode Indrukken, I. — Perschaarw. —
Generale Synode te Groningen. — Kerknieuws.

UIT DE SCHRIFT.

Geloofsvolharding.

En het geschiedde ten einde van vele dagen,
dat de beek uitdroogde, want er was geen
regen in het land geweest.

1 Koningen 17:7.

Dat is voor Elia wel een zeer moeilijke tijd geweest, — toen de beek Krith begon uit te drogen. Alicht zal de profeet aanvankelijk niet vermoed hebben, dat het daartoe komen zou. Hij was vol moed en geloof naar deze plaats gegaan, vertrouwende op wat de Heere gezegd had: „Verberg u aan de beek Krith, die voor aan de Jordaan is; en het zal geschieden, dat gij uit de beek drinken zult; en Ik heb de raven geboden, dat zij u daar onderhouden zullen”. En inderdaad, het geloof van Elia wordt niet beschaamd; de profeet leeft vele dagen aan de beek Krith uit de hand Gods.

Maar toen is eigenlijk pas de moeilijke tijd gekomen, gelijk de geloofsvolharding altijd moeilijker is dan de eerste geloofswaard.

Want de beek droogde uit.

Nee, niet inéens. Zoo de bedding met één slag ware drooggelegd, het zou voor Elia niet zoo zwaar zijn geweest. Zijn onstuimig heldengeloof was voor zulke incidentele moeilijkheden wel geschikt.

Maar het ging, volgens de mededeeling, dat „er geen regen in het land was geweest”, den natuurlijke weg, — langzaam. Van dag tot dag stroomde het water met minder kracht van de hoogte; de bedding werd steeds smaller; eindelijk sloep nog slechts een dun straaltje kronkelend tusschen de steenen door.

Dat was het tartend vraagstuk, waarvoor Elia elken dag weer geplaatst werd. Het sloeg hem niet meer als met een zwaard, maar het knaagde aan hem. De Heere had hem toch hier gebracht, en zou hem hier onderhouden. En nu dat uitdrogen van die beek, langzaam maar zeker... Zou hij dan nog wel in Gods weg zijn? Was dan hier nog wel zijne plaats? Gaf de Heere soms in dat watergebrek geen teken, dat hij vertrekken moest?

En toen is gewis de verzoeking gekomen. Want er was water in de nabijheid. De beek Krith was „voor aan de Jordaan”. Elia zou, tusschen de rotsen het stroombed van de Krith volgende, in luttel tijds aan de Jordaan zijn, en deze had nog volop water. Was het dan niet duidelijk Gods weg, dat hij daarheen moest opbreken?

Dit is voor Elia een zeer moeilijke tijd geweest; daar stil te zitten, en, tegen alles in, te blijven op de plaats door God hem gewezen. De Heere heeft hem toen dat stil zijn geleerd, dat hij later nog langer en banger zal moeten betrachten, als hij, ten aanschouwe van Israëls ellende bij de groote droogte, jarenlang stil moet zitten aan de grens des lands, te Zafath; dan hangt alles ervan af, dat Elia niet uit den weg loopt, en, eigenwillig en ontijdig in Gods werk ingrijpt. In dat geloovig afwachten wordt hij hier aanvankelijk geoefend.

Daartoe had Elia slechts een enkel woord Gods. De Heere had hem naar de beek Krith gezonden, en gezegd, dat Hij hem daar onderhouden zou. Aan dat woord heeft Elia zich vastgeklemd, met dat woord de verzoeking weerstaand. Hier moest hij zijn, had zijn God gezegd. En in geloofsvolharding is hij gebleven bij de opdrogende beek.

Zulke verzoeken zijn niet zeldzaam. De christen ontmoet ze zoowel op natuurlijk als geestelijk gebied.

Het kan zijn, dat wij op eene plaats, in eene

betrekking, of eene omstandigheid zijn, waarin wij weten in den weg des Heeren te gaan. God heeft ons daar gebracht; we zijn daar naar Zijn wil. En we hebben daar Zijn opdracht te volvoeren. Dan hebben we ook Zijne belofte, dat Hij ons daar onderhouden zal; gelijk Elia's Heeren belofte had voor de beek Krith, en niet voor eene andere plaats. Wie op zijne plaats is, de plaats door God hem gewezen, dien zal het aan niets ontbreken. Nog nooit is iemand aan zijne beek Krith ongekomen.

Wel kan de beek smaller van bedding worden, en trager gaan vloeien. Onze positie wordt minder gunstig, onze omstandigheden moeilijker. We gaan ons bezorgd maken. Als het zoo doorgaat, zullen wij daar niet kunnen blijven. En we waren daar toch in Gods weg; en we hadden daar toch Zijne belofte.

Dan komt de verzoeking.

De verzoeking om onze beek Krith te verlaten, en het Jordaanwater te gaan drinken.

De verzoeking om Gods weg te verlaten, en een eigenwilligen weg in te slaan.

De verzoeking, om niet te volharden in ons geloof aan de belofte des Heeren.

Het kan ook zijn, dat deze verzoeking op ander gebied tot ons komt.

We leven trouw onder de middelen der genade. We doen mee in het kerkelijk leven. We zoeken den zegen, waar God dien beloofd heeft. En we doen het biddende, geloovende, dat de Heere ons daar onderhouden zal, en ons daar Zijne genade en den Heiligen Geest geven, waar Hij het gezegd heeft.

En toch, — we ondervinden geene merkbaar zegeningen. We blijven dezelfde. Ja, het is soms alsof de stroom opdroogt, en wij achteruitgaan in onze geestelijke indrukken.

Dan kunnen daarvoor verschillende oorzaken zijn. We noemen die thans niet. Maar het is ook mogelijk, dat de Heere ons beproeft; ons beproeft, of wij zullen blijven en waar Hij ons gebracht heeft, blijven in den weg der gehoorzaamheid, blijven bij onze beek Krith. Want dan komt soms bij begeerte zielen in zulke tijden de verzoeking om van hun plaats te gaan en uit den weg des Heeren te treden; om het elders te gaan zoeken, bij andere middelen en in andere wegen; — het Jordaanwater, dat zoo lukt.

In al deze omstandigheden sta ons het voorbeeld van Elia voor den geest; — blijven, vertrouwend en biddend blijven op de plaats en in den weg waar God ons gesteld heeft.

De Heere wil ons leeren stil te zijn, en geloovig en afhankelijk te volharden bij Zijn Woord en belofte.

En dat — dat is de zegen ons bij onze uitdrogende beek geschonken.

U.

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

I.

Maar indrukken.

Men zou de Synode-indrukken, gelijk ze totnog toe in ons blad verschenen, aldus kunnen typeeren: van en over mijzelf en anderen.

Hoe gaarne men het anders zou willen omkeeren tot een: van en over anderen en mijzelf, hoeveel bescheidener dat klinkt, eerlijkheid gebiedt het subjectief karakter van deze indrukken nogmaals sterk te doen uitkomen.

Dat geeft ze vanzelf een zeer relatieve waarde. De persoonlijke kijk op de dingen overheerscht. Ook wanneer eens in citaten objectieve weergave wordt geboden, worden ze toch in een subjectief kader gezet.

Het druischt juist tegen den aard van deze Synode-indrukken in, objectief te blijven.

Voor het objectieve wordt in ons blad ook gezorgd.

Zoo wordt voor afdoend tegenwicht gezorgd door de publikatie van de Synode-verstagen.

Men weet dus wat men aan deze Synode-indrukken heeft.

Het zijn MAAR indrukken.

Onder den Martini-toren.

De afgevaardigden uit het Zuiden en het midden des lands, die verleden jaar de Synode van Assen hebben bijgewoond en thans weer die te Groningen, worden wel extra belast.

Tweemaal achter elkander in het hooge Noorden te vergaderen, schokt een weinig het geografisch kerkelijk evenwicht.

Onze goede Overheid heeft ons echter zoozeer aan het dragen van het belastingjuk van onze jeugd aan gewend, dat onder dit soort belasting niet te sterk wordt gezocht.

De meesten moesten Assen voorbij reizen. Zij zullen, toen de trein daar enkele minuten stilstaand, wel even aan het vorige jaar hebben teruggedacht.

Men zou het het bescheiden Assen niet aanzien, dat het voor onze Gereformeerde Kerken een historische plaats is geworden.

Een plaats, die nooit uit de heugenis zal slijten van hen, die daar op de Synode hebben gewerkt en gebeden.

Het is schier niet denkbaar, dat wij in afzienbare tijd weer een Synode zullen krijgen, waar zulk een berg met werk zal worden verzet en waar zoo veelvuldig en ernstig de Koning der kerk om licht en waarheid is gesmeekt.

Hoe geheel anders is de reis naar Groningen dan die naar Assen.

Hoeveel lichter is de bagage van het afgevaardigden-hart.

Dat verzoent met het hooger Noorden. Ook de gedachte, dat het nu niet meer hooger kan zonder op een van de eilanden of in de Noord-zee terecht te komen.

En niet het minst de vriendelijkheid, waarmee de Groningsche kerk de Synode ontrant.

Maar daarover later nog wel meer.

Zoo zitten we dan thans onder den machtigen Martini-toren, die van een hoogte van meer dan 90 meter van kwartier tot kwartier met metalen stem de honderdduizend burgeren toespreekt, al zal hij wel niet tot in alle hoeken der stad worden verstaan en al zullen velen, die wonen aan zijn voet, zoo aan die klanken gewoon zijn geraakt, dat zij ze niet meer hooren.

Och de vreemdeling hoort ze en geniet, mits ze hem niet uit den slaap houden.

In Groningen is men niet zoo spoedig georiënteerd als in Assen.

Dat bezwaar werd echter gedeeltelijk door twee wakkere Groninger firma's ondervangen.

De firma Jan Haan en de firma G. J. Reits hadden voor enkele weken den Synodeleden een plattegrond toegezonden, de eerste een, welke uitmunt door duidelijkheid, de ander een, die zich aanbeveelt door zijn portefeuilleformaat.

Een totaalindruk konden zij evenwel van de stad niet geven.

Op dit oogenblik hebben wij er nog geen, want als men er nog geen dag is en men heeft bijna al zijn tijd tusschen de muren doorgebracht, dan kan men moeilijk oordeelen.

En vroegere ervaringen helpen ons ook al niet, want schrijver dezes is er slechts eenmaal geweest om gauw een spreekbeurt te vervullen.

Wel valt het den binnenkomende op, dat Groningen Amsterdam schijnt te willen nadoen.

Amsterdam is spreekwoordelijk om zijn opgebroken straten in het hartje van den zomer.

In Groningen is het op het oogenblik niet veel anders.

Het stationsplein is een geschikt terrein voor halshrekkende toeren geworden.

De tram, die zoo mooi op de kaartjes staat

aangegeven, doet tijdelijk het station niet meer aan.

Haar remplaceanten, de autobussen, nooden u uit om te wachten tot een volgende.

Taxi's waren bij onze aankomst in geen velden of wegen te zien.

Er bleef niet anders over dan over steenhoopen te klimmen en door enkele passanten te waden.

's Avonds moesten we weer een opgebroken straat langs om naar „De Harmonie“, de plaats der ontmoetingssamenkomst, te komen.

Werkelijk, Groningen krijgt de allures van een wereldstad.

Ook daarin, dat er in de binnenstad menig gebouw door steigerwerk is verfraaid.

Zelfs onze restauratie is in restauratie!

In de Zuiderkerk.

De Gereformeerde Kerk van Groningen is niet minder dan vijf kerkgebouwen rijk.

Erie daarvan zag ik reeds.

En het moet tot eer van de Groningsche kerk gezegd worden, dat zij, al beschouwen wij onze bedehuizen niet als tempels, het huis des Heeren niet woest laat.

Indien het niet zulk een vreemde beelddraak ware, zouden wij het zoo willen uitdrukken, dat de kerken daar door een ringetje zijn te halen.

Het is er alles perfect in orde.

Hier niet de tegenstelling van de gewelfde huizen en de vervallen kerkgebouwen.

De gemeente van Groningen moet wel zeer welvarend zijn.

Maar zij heeft ook veel voor den eeredienst over.

In de Zuiderkerk werd de ure des gebeds gehouden.

Dit kerkgebouw doet dadelijk bij het binnenkomen warm aan.

Het is gehouden in zachte kleuren.

Het heeft niets gedurfs.

Maar daarom leidt het ook de gedachten niet af. En dat is toch eigenlijk het ware.

Voor deze gelegenheid echter was het te klein. Velen moesten in de paden en in het portaal blijven staan.

Misschien zijn er ook wel teleurgesteld heengegaan, omdat zij zelfs geen staanplaats konden bemachtigen.

Waarom men juist de kleinste kerk voor dit doel had uitgekozen, weet ik niet.

Leidde men uit de ervaring van andere Synodes af, dat de opkomst wel niet zoo overvloedig zou zijn?

Dan heeft de gemeente van Groningen de verwachting van den kerkeraad toch ver overtroffen.

Ongetwijfeld heeft er onder de broeders en zusters van Groningen groote belangstelling voor de Synode.

Maar het verlangen om een prediker als Dr. Fernhout te hooren zal zeker ook geen geringen invloed hebben gehad op de opkomst.

! Zou mij niet verwonderen, indien velen bij het naar huisgaan tot elkander gezegd hebben: welk een mooie, fyne preek! Of mogelijk wel naar tegenwoordig spraakgebruik, dat ons niet kan bekoren: welk een prachtpreek!

Ware het niet meer dan dat geweest, de avond ware een mislukking geworden.

Nee, de prediking beantwoordde zoo geheel aan haar doel.

En dat is het beste getuigenis, dat men ervan afleggen kan.

Gods medewerkers zijn wij, Gods akker, Gods gebouw zijt gij, zoo werd het de Synode toegeroepen.

De beelden van akker en gebouw worden telkens in nieuwe schoonheid uitgewerkt en toegepast.

„Akker en huis — hoe verschillende eischen stellen ze aan wie ze te bereiden en te verzorgen hebben.

De landbouwer, bij zijn ontginning, brengt niets nieuws tot stand. Hij cultiveert slechts wat hij vindt.

De architect daarentegen begint met leegte handen, moet aanvatten met het maken van teekening en bestek, en moet voort: naar dit bestek, steen voor steen en balk voor balk, zijn huis ineenzetten.

De akkerman heeft, bij al zijn arbeid, te doen met het teedere en gevoelige loven, dat bewaakt en beschuit, gesteund en geleid, besproeid en op allerlei wijze geholpen moet worden.

Ziet daar een enkele greep.

Wil men nog een andere?

„Geen bouwers alleen.

! Gevaar zou dreigen, dat we waanden te doen te hebben met dood materiaal, dat met regelen en verordeningen op zijn plaats gedwongen en gebonden moet worden.

Nee, geen bouwers alleen, maar ook planters en verzorgers, die in den hof des Heeren met vaste hand het onkruid hebben aan te vatten, doch niet even teedere hand alle planten, die de hemelsche Vader plantte, hebben nat te maken, te steunen en te leiden.

Of ten slotte nog deze passage:

„Nee, we mogen ons niet vergenoegen met zorgvuldig omrasterde tuintjes, waarin we onszelf behagen, een legelijk onder zijn wijnstok en zijn vijgeboom.

We mogen niet tevreden zijn, als onze kerken — zijn ze onze? — uitgeschilde huisjes zijn, waar achter zellig gesloten gordijnen s. brave lieden

zich gelukwenschen niet van de wereld te wezen.

Lokke deze proeven uit om de preek in haar geheel te lezen.

Zij is uitgegeven bij de firma Jan Haan in Groningen.

Een oogenblik komt de wensch boven, dat ook het gebied, dat Dr. Fernhout opzond, heel ons land door gelezen kon worden.

Het was vaak ontroerend.

Maar het gebied is te toer, dan dat men er publiciteit aan zou geven.

Het gelaat der Synode.

Op de ontmoetingssamenkomst in „De Harmonie“, gelegen in een straat met den kleurigen naam van Kijk-in't Jatstraat, zag men reeds iets van het gelaat der Synode, maar dan in de omlijsting van voorkomende gastheeren en vriendelijke gastvrouwen.

Den volgende dag echter in de Noorderkerk was het door de afscheiding van levend groen en gespannen koord beter afzonderlijk te zien.

Het gelaat der Synode!

De uitdrukking is van een Ouderling, die het in het „Kerkblad voor Overijssel en Drenthe“ aldus teekende:

Fr. n.: Dr. W. A. van Es,	20, 23, 26, 27.
Dr. J. P. Klaarhamer,	14, 17, 23, 26, 27.
Dr. L. Bouma, 92, 93, 94, 98, 11,	12, 14, 17, 20, 23, 26, 27.
O. B. Dijkstra,	27.
Fr. n.: Dr. D. P. Koopmans,	20, 23, 26, 27.
Dr. T. Petersen,	26, 27.
O. B. A. Looyenga,	23, 26, 27.
O. J. F. Weerstra,	27.
Gr.: Dr. M. Meijering, 11, 12, 14, 17, 20, 23, 26, 27.	
Dr. J. J. Miedema,	20, 26, 27.
O. W. Roschman,	27.
O. M. Veldhuis,	27.
Dr.: Dr. N. Duijsenda,	17, 20, 23, 27.
Dr. T. Gerber,	27.
O. H. Scheffer,	23, 26, 27.
O. J. Wolting,	27.
Ov.: Dr. W. L. Milo,	26, 27.
Dr. C. W. E. Ploos v. Amstel,	26, 27.
O. Ch. Dixon,	26, 27.
O. J. Huizinga,	27.
Geid.: Dr. G. Keizer, 98, 11, 12, 14, 17, 20, 23, 26, 27.	
Dr. J. G. Kunst,	23, 26, 27.
O. J. W. Maas,	20, 27.
O. J. v. d. Waals,	27.
Utr.: Dr. K. Fernhout, 92, 93, 98, 12, 26, 27.	
Dr. H. Kaajan,	27.
O. J. J. van Commenee,	27.
O. J. S. Sjaarslema,	27.
N.H.: Dr. W. Breukelaar, 99, 92, 95, 98, 11, 12, 14, 17, 20, 23, 26, 27.	
Dr. J. L. Schouten,	26, 27.
O. J. Bakker,	27.
O. G. van Zeggelaar,	17, 23, 26, 27.
Z. H. n.: Dr. K. Dijk,	17, 20, 23, 26, 27.
Dr. H. Meijering,	20, 27.
O. J. G. Baart,	27.
O. Mr. A. J. L. v. Boeck Calkoen,	23, 27.
Z. H. n.: Dr. C. B. Ravinck,	27.
Dr. W. W. Meynen,	27.
O. A. Mays,	26, 27.
O. P. Rijdsijk,	20, 27.
Zwe.: Dr. J. H. Telkamp,	26, 27.
Dr. R. J. v. d. Voorn, 11, 12, 14, 17, 20, 23, 26, 27.	
O. G. van de Putte,	27.
O. D. Scheele Azz,	20, 27.
N. B. L.: Dr. H. de Bruijs,	23, 27.
Dr. J. H. Donner,	23, 26, 27.
O. W. H. van Heiden,	27.
O. L. J. Schalekamp,	27.
B. O. F.: Dr. G. Husmann,	27.
Dr. F. Kollhoff,	26, 27.
O. J. Knoll,	27.
O. G. Schrienerwerf,	27.

De cijfers achter de jaartallen geven aan de Synodes, welke de afgevaardigden hebben bijgewoond. O beteekent natuurlijk: Ouderling. Een zeer verduidelijk overzicht!

HEPP.

PERS-SCHOUW.

Replik van Dr. Kaajan.

Dr. Kaajan geeft in „Utr. Kb.“ antwoord op wat ik tegen hem aanvoerde. Hij neemt met een warmen handdruk afscheid. Dies geve ik hem ook even warm in dit artikel de hand. De ceremonie gaat beginnen. Bij afscheidsredenen pleegt men den vocatief te gebruiken. Het zij alzoo.

Broeder Kaajan, U zegt:

Dr. Schilder, mijn strijdvaardige opponent, is het natuurlijk weer niet met mij eens.

Dit „natuurlijk“ doet het goed, maar staat U toch niet goed. Heb ik U geen argumenten genoeg gegeven? Kom, doe nu niet, alsof het alleen maar lust tot tegenspraak was; het een en ander kwam ik toch wel op te merken, is 't niet?

Ik lees Uw afscheidsrede verder. En ik verneem:

Ik schreef bij een der citaten, dat ik, ook bij het licht van het zinsverband, de betekenis van Dr. Kuypers woorden niet precies kon aangeven.

Maar Dr. Schilder, die niet eens weet waar hij de citaten van Dr. Kuypers zoeken moet, kan dit wel. Een sterk stukje van helderziendheid!

Ja, ja, helderziendheid. Grappes slaan vaak in. Maar nu eerlijk gezegd: ik heb dien lof niet be-

greed. Ik zei, dat zelfs de niet-helderzienden wel kunnen bemerken, dat U het citaat van Dr. Kuypers had uitgelegd in een zin, die met de bedoeling strijdig was. En nu, onder ons gezegd: U hebt, ondanks het grappje, niet ontkend, dat mijn opvatting van Dr. Kuypers woord de juiste was. Dus erkent U, dat de Uwe niet juist was. In orde; en het grappje, nu ja, we begrijpen elkaar. Van, geachte opponent, lees ik zoo verder:

Dr. Kuypers beweerde in de Tweede Kamer (men kan dit natuurlijk in de Handelingen vinden):

„Ik meen, dat men in de ingenieurs-opleiding te Delft niet ontvangt de vorming, welke noodig is voor het leeraarsambt en dat de studie niet zoodanig is ingericht, dat men van de ingenieurs als regel kan onderstellen, dat ze behoorlijk taartoo voorbereid zijn.“

Natuurlijk bedoelde Dr. Kuypers met deze woorden, aldus de scherpsinnige Dr. Schilder, dat hij het toenmalig ingenieurschap onvoldoende achtte.

De vroegere ingenieurs van Delft waren dus minder bekwaam en ook Dr. Kuypers deelde dit oordeel.

Ik hoop voor Dr. Schilder niet, dat alle vroegere ingenieurs hem om deze woorden zullen komen spreken.

Geh, laat ze maar gerust komen. Als ze kwaad tegen me doen, zal ik hun zeggen: U doet niet als Dr. Kaajan, die ook verwarde wat ik zei en wat ik van Dr. Kaajan vernam, dat Dr. Kuypers gezegd had; niet ik oordeelde, maar Dr. Kuypers en ik liet dat verder voor zijn rekening. Ik zal de kingers dus naar U doorsturen, broeder; want U hebt met Dr. Kuypers-taxatie van oud-Delft zeer hard gewerkt. Trok U niet de schouders op, zeggende: begeert men in Kampen, wat, hm, wat Delft heeft?

Ik luister verder. Ik hoor U zeggen, collega:

Waargelijk, de ingenieurs-opleiding te Delft stond ook vóór 1901 op niet gering peil.

Dr. Kuypers zeide dienaangaande in de Staten-Generaal:

„Nu mogen we gelukkigterwils, nemine contradicente (behalve dan Dr. K. Schilder)....

Hallo, even stoppen. U bent vandaag erg grappig, maar dit gaat toch niet aan.

(Terzijde, tot de niet-Utrechtsche toeschouwers: nemine contradicente, dat zei Dr. Kuypers in de Tweede Kamer en, dat andere: „behalve dan Dr. K. Schilder“, dat is van Dr. Kaajan. „Nemine contradicente“ beteekent zoo veel als: „dit zal wel niemand tegenspreken. Dus is volgens Dr. Kaajan Dr. Schilder de eenige, die in heel de wereld dit tegenspreekt).

Heusch, collega, dit gaat niet aan. Ik sprak Dr. Kuypers niet tegen. Ik zei alleen maar, dat U hem tegensprak, want U legde hem anders uit, dan hij wilde; en dat is ook tegenspraak. U spreekt Dr. Kuypers trouwens nog tegen, broeder, en werkt U wat dieper in de moete. Eerst was het, de Delftsche doctor van nu is niet eens — niet eens! — behoorlijk — behoorlijk! — voorbereid voor het lesgeven zelfs — zelfs! — aan middelbare scholen. Vandaag, nu het er op aankomt, mij een warmen handdruk te geven, heet het, ietwat tegensprekerig tegen dien Dr. Kuypers, dien Gij pas in Utrecht liet zien: maar zelfs de mindere dan de hedendaagsche doctor van Delft was vroeger al een reus! Hoe is 't nu? Nemine contradicente, behalve.... Dr. Kaajan, toen hij nog niet mijn warmen handdruk gekregen had bij de eerste begroeting. Grappes, graag, maar het adres moet goed zijn. Een adres is altijd ernst, want dat is voor een ander.

We nemen den draad weer op en herzeggen:

Dr. Kuypers zeide:

„Nu mogen we gelukkigterwils, nemine contradicente (behalve dan Dr. H. Kaajan een keer) zeggen, dat het onderwijs op de Polytechnische School te Delft gegeven, reeds geruimen tijd het karakter van hooger wetenschappelijk onderwijs draagt en in Duitsland hoorde ik met genoegen de verklaring, dat de School te Delft, zooals zij nu bestaat (dus nog vóór het verleen van het promotierecht) het karakter draagt, dat een Technische Hochschule in Duitsland heeft.“

Wel bedankt, broeder. De handdruk, en de afscheidsrede worden onvergetelijk. Dat is nu niet precies, wat ik beweerde, dat Dr. Kuypers zei, en thans de mannen, die Kampen willen laten promoveeren, beweren. Zoodra een school het karakter van hooger wetenschappelijk onderwijs draagt, wordt het tijd, dat men de consequentie trekt en ze laat promoveeren. Bedankt voor de vriendelijke hulp.

Nu moet ik nog even wat zuur kijken, ondanks den warmen handdruk. Wat hoor ik daar?

Dr. Schilder maakt voorts een reuzen-onderscheid tusschen den gepromoveerden en den niet-gepromoveerden ingenieur.

Kijk, dat is nou niet aardig. Ik maak geen „reuzen-onderscheid“. Heb ik U, vriendelijke debater, niet voorgelegd de Hoogeronderwijswet, de wet van Dr. A. Kuypers en Koningin Wilhelmina, de rede van Prof. Kraus, door Dr. Kuypers bijgewoond? Wilt U zand strooien over Uw vereenzelviging van ingenieurs en doctoren, best, collega, maar dan niet ten koste van den man, dien ge met een warmen handdruk de deur uitlaat. Dat is, enfm, —

Ik hoor

Ik gel

den doct

Kom, (

woordjes

Kuypers,

voor Uw

Voorts

mij met

boom gez

erg best,

U. Het is

eerst zon

Dr. Kuyp

later mij

ten....

weer hoo

Dr. Ku

gen.

„De t

sterk n

blijft is a

waarop

een hee

strafte

Nu ne

wetensch

Kuypers

polytech

dan wor

bij't afsc

de oude

Delft gez

overgebr

behalve

erg wete

weer een

Hegeen

deelingen

Toen i

van mee

tegenover

universite

de bande

De han

nog niet

Wat z

kend —

zeigt:

Ik sta

Want

Wat he

als er z

geerde w

Dr. Ka

Waare

School

met v

Onda

geen en

Als di

teitsgeda

aller web

Dr. Kuyp

derlijk, d

werkt, al

— de an

vak-cple

geen tege

jan's the

en wete

weer in

stokpaar

moeten

grappes.

En be

Tweede

voorts z

den, dan

studeerka

universite

terheid

tegen het

worden

Delft, m

Kaajan i

versite

toen me

zeft Dr

tegen di

woorden

van in d

mendal

wetensch

onderwez

leiten or

formeer

in een g

senaatse

Of ligt

boeken

mer, i

Zoo he

Wie, di

formee